

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DOKUMENTACIJA IN ANALIZA RELEVANTNIH POLICIJSKIH RAZISKAV

Avtor: Dr. Karl Petrič

Ljubljana, 2010

Kazalo

1 UVODNA PREDSTAVITEV PROJEKTNEGA POROČILA O DOKUMENTACIJI IN OVREDNOTENJU (KOMENTIRANJU) RELEVANTNIH POLICIJSKIH RAZISKAV V AVSTRIJI	3
1.1 CILJ DELA	4
2 DOKUMENTACIJSKA SHEMA	5
2.1 Slika 1: Dokumentacijska shema za relevantne policijske raziskave	5
3 MOŽEN PRIMER ANALIZE PUBLICIRANJA S PODROČJA POLICIJSKIH IZVIRNIH ZNANSTVENIH ČLANKOV NA VZAJEMNI ZBIRKI PODATKOV COBISS/COBIB	6
3.1 Slika 3: Seznam udarnih ključnih besed	7
3.2 Slika 4: Vsebinska bližina med predmetnimi oznakami	8
3.3 Slika 5: Lokalni histogram klasificiranih predmetnih oznak	9
3.4 UGOTOVITVE	10
4 ZAKLJUČEK	11
5 VIRI IN PROGRAMSKA ORODJA	11
5.1 Programska orodja	12

Povzetek

V tem delu gre za kratko predstavitev projektne poročila o dokumentaciji in ovrednotenju relevantnih policijskih raziskav v Avstriji. V ta sklop je avtor znotraj temeljnega pogoja, raziskovalnih področij predstavil tudi dokumentacijsko shemo. V Avstriji so ugotovili, da od 1990 leta naprej prevladujejo teme o nasilju in drogah, medtem ko večinoma policija ni v vlogi objekta empiričnih raziskav! Prav tako tudi kronično primanjkujejo empirične raziskave s področja viktimologije, preprečevanja kriminalitete, učinki reform na področju kazenskega prava, geografske analize itd. V nadaljevanju tega dela je še prikazan možen primer analize publiciranja s področja izvirnih znanstvenih člankov na vzajemni zbirki podatkov COBISS/COBIB v Sloveniji od leta 1991 do 2009.

Ključne besede: policijske raziskave, znanstveni članki, bibliografije, vzajemni katalogi, dokumentacija, podatki, analiza podatkov, analiza bibliografij, analiza publiciranja, odkrivanje zakonitosti, programska orodja

1 UVODNA PREDSTAVITEV PROJEKTNEGA POROČILA O DOKUMENTACIJI IN OVREDNOTENJU (KOMENTIRANJU) RELEVANTNIH POLICIJSKIH RAZISKAV V AVSTRIJI

Relevantna policijska raziskava pomeni razširjeno policijsko raziskovanje, v katero so vključene različne fasete (Hanak, G. & Hofinger, V. 2004). Same fasete pa v bistvu niso zelo natančno opredeljene (npr. notranja varnost je razdeljena na fasete različnih področij politik od finančne, obrambne pa tja do prometne ipd.). Za ugotavljanje relevantnih policijskih raziskav obstaja naslednje **merilo**: potrebno je izdelati dokumentacijsko shemo, ki predstavlja nekakšno vhodno masko za določeno podatkovno bazo (*npr. MS Access 2003, Oracle, My SQL, INFORMIX idr.*).

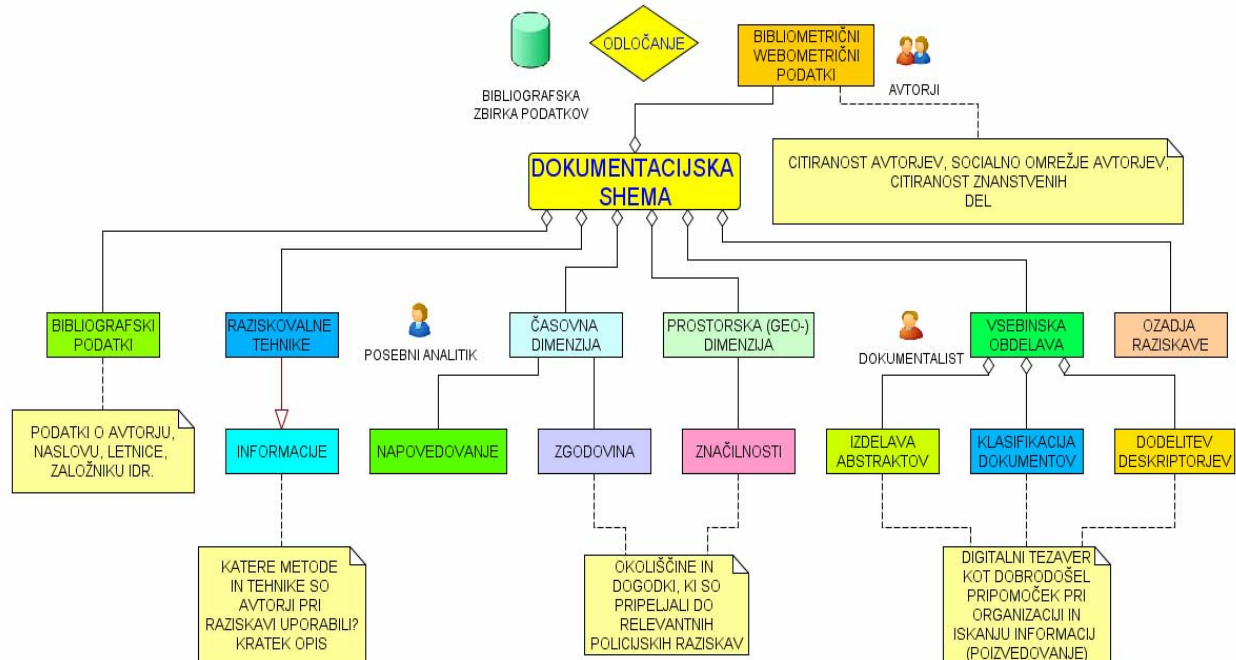
Temeljni pogoj: morajo biti empirične ali izkustvene raziskave (izločijo se čisto teoretične raziskave oziroma raziskave, ki niso podprte z resničnimi podatki). Preden predstavim dokumentacijsko shemo naj najprej navedem raziskovalna področja, ki jih je smotrno vključiti v relevantne policijske raziskave:

- raziskovanje policije, še zlasti njeno organizacijo
- raziskovanje policijskega delovanja oziroma ukrepanja
- varnost in strah pred kriminaliteto
- kriminaliteta, nasilje in razvoj kriminalitete
- pojavne oblike kriminalitete (globalno)
- organizirana kriminaliteta (npr. kavzalni vidik: kot učinek oziroma kot razprava o vzrokih)
- droge / zasvojenost
- mladostniška kriminaliteta
- ženska kriminaliteta
- Kriminaliteta tujcev, (ilegalne) migracije
- odpiranje meja (učinki, prihodnja vizija)
- sovražstvo do tujcev, rasizem, nacionalsocializem
- viktimologija, žrtve kriminalitete
- cestni promet, prometna varnost
- preprečevanje kriminalitete, zasvojenosti in nasilja
- kazensko pravo, praktična uporaba prava
- nadzorna politika, varnostna politika

1.1 CILJ DELA

Izdelava dokumentacijske sheme in predstavitev možne analize publiciranja slovenskih izvirnih znanstvenih člankov s področja policije v letih od 1991 do 10.05.2009 na (online) vzajemni zbirki podatkov (COBISS/COBIB).

2 DOKUMENTACIJSKA SHEMA

2.1 Slika 1: Dokumentacijska shema za relevantne policijske raziskave

Slika 1 prikazuje dokumentacijsko shemo za relevantne policijske raziskave (Hanak, G. & Hofinger, V. 2004). Dokumentacijska shema je sestavljena iz naslednjih gradnikov:

- bibliografski podatki (opis: avtor, naslov, letnica, založnik, obseg idr. po dogovoru)
- opis ali navedba različnih raziskovalnih tehnik in metod, ki so jih avtorji uporabili pri raziskavi
- opis časovne dimenzije: kateri pretekli dogodki in / ali vizije so pripeljale do raziskave
- opis geografske / prostorske dimenzije: prostorski vzroki, značilnosti idr., ki so pripeljali do raziskave
- opis ozadja določene raziskave (npr. financiranje raziskave, nasprotovanja, tveganja ipd.)
- vsebinska obdelava, ki vključuje klasifikacijo izbranih publikacij, abstrakte in dodeljene ključne besede. Digitalni tezaver s področja kazenskega prava in javne uprave, bi lahko pomenil dragocen pripomoček pri pridobivanju informacij oziroma poizvedovanju
- bibliometrični / webometrični podatki npr. kdo je citiral določenega avtorja? katera dela so bila najpogosteje citirana? kakšen je obseg socialnega omrežja avtorjev?
- v primeru, da kakšnega podatka ni možno dobiti (npr. o časovni dimenziji), ga enostavno izpustimo

V dokumentacijo se sprejmejo le najbolj relevantne policijske raziskave (npr. diplomska dela, magistrska dela, doktorska dela, projektna poročila oziroma aplikativni profesionalni projekti, empirični znanstvenoraziskovalni članki ipd.). V dokumentacijo so zajeli zgolj avstrijske prispevke. Poizvedbe so izvedli na avstrijskem OPAC-u (angl.: online public access catalogue). Zanimivo pri tem je, da so izključili prispevke s področja naravoslovja in aplikativnih ved in se mnogo bolj osredotočili na publikacije z družbenim predznakom?!

S čistega sociološkega vidika je policijo možno opredeliti kot organ oziroma obliko socialnega ali družbenega nadzora. Policija (še *zlasti globalno gledano*) se tako mora spogledovati z različnimi znanstvenimi panogami (komunikologija, sociologija, psihologija, vzgoja in izobraževanje, kriminologija, politične znanosti, ekonomija, zgodovina, geografija, tehnika, informatika, fizika idr.), če želi imeti boljši nadzor nad družbenim dogajanjem in s tem učinkoviteje ukrepati ter s tem zagotoviti večjo varnost v določeni družbi. Prepoznavanje vzorcev različnih družbenih in individualnih gibanj je tudi v domeni policije ter le-to ni zgolj omejeno na sociologijo in psihologijo! **Prav tako je pomembno prepoznati vzorce publiciranja relevantnih policijskih raziskav!** V Avstriji so ugotovili, da od 1990 leta naprej prevladujejo teme o nasilju in drogah, medtem ko večinoma policija ni v vlogi objekta empiričnih raziskav! Prav tako tudi kronično primanjkujejo empirične raziskave s področja viktimologije, preprečevanja kriminalitete, učinki reform na področju kazenskega prava, geografske analize itd.

3 MOŽEN PRIMER ANALIZE PUBLICIRANJA S PODROČJA POLICIJSKIH IZVIRNIH ZNANSTVENIH ČLANKOV NA VZAJEMNI ZBIRKI PODATKOV COBISS/COBIB

S pomočjo poizvedbe »TD=1.01 and SU=polici* and LA=slv and PY=1991:2009« na vzajemni zbirki podatkov (v nadaljevanju: COBISS/COBIB) sem dobil 132 zadetkov. Poizvedbo, ki sem jo izvedel pomeni naslednje:

Iščem vse izvirne znanstvene članke (TD=1.01), ki vsebujejo skrajšano predmetno oznako SU=polici*(zajema policija, policisti, policijska, policijsko, policijski idr.), so napisane v slovenskem jeziku (LA=slv) in bili objavljene v letih od 1991 do 2009 (PY=1991:2009).

Preden sem izvedel besedno analizo bibliografskih zapisov, sem najprej izdelal seznam nepotrebnih besed (*angl.: stop list*) in predmetnih oznak. Podatki so še vedno bili nestrukturirani,

zato sem jih moral pretvoriti v strukturirano obliko. V nadaljevanju sem s programskim orodjem AntConc 3.2.1w izdelal seznam frekventnih in udarnih ključnih besed (angl.: keyness) tako, da sem med sabo primerjal osnovno datoteko s predmetnimi oznakami in referenčno datoteko (t.j. pilotni mikrotezaver s področja javne uprave in kazenskega prava). Za naš namen je zlasti pomemben dobljeni rangiran seznam udarnih ključnih besed z dejavnikom keyness (v nadaljevanju: K).

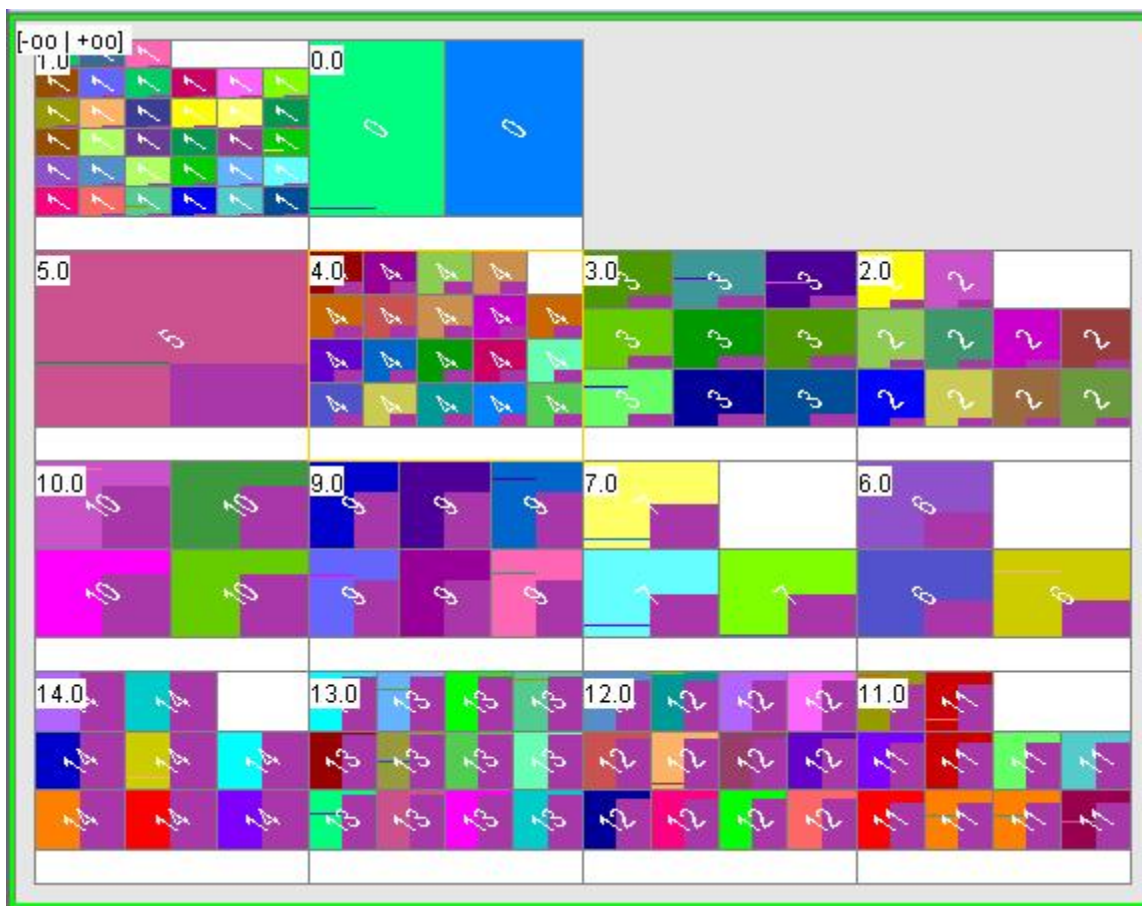
Concordance	Concordance Plot	File View	Clusters	Collocates	Word List	Keyword List
Hits		Keyword Types Before Cut: 519		Keyword Types After Cut: 125		
Rank	Freq	Keyness	Keyword			
1	107	133.833	policija			
2	38	73.570	Slovenija			
3	25	48.401	policisti			
4	23	44.529	delo			
5	23	44.529	policijsko			
6	14	27.105	komuniciranje			
7	13	25.169	zadovoljstvo			
8	12	23.233	javnost			
9	8	15.488	izobraževanje			
10	8	15.488	postopki			
11	13	15.300	statistika			
12	7	13.552	policijska			
13	7	13.552	raziskave			
14	7	13.552	sodelovanje			
15	6	11.616	nasilje			
16	5	9.680	osumljenci			
17	5	9.680	stališča			
18	5	9.680	varnostna			
19	5	9.680	vedenje			
20	5	9.680	za			
21	5	9.680	študenti			
22	4	7.744	delovno			
23	4	7.744	kazenski			

3.1 Slika 3: Seznam udarnih ključnih besed

Slika 3 prikazuje 23 najbolj udarnih ključnih besed z dejavnikom K (od vsega skupaj N=122). Udarne ključne besede »POLICIJA« je na podlagi opravljene besedne analize dosegla najvišji dejavnik K tj. vrednost 133,833 (R=1, f=107). Sledijo druge kot so Slovenija K=73,570 (R=2, policisti K=48,401 (R=3, f=25) idr. (gl. sliko 3). Na COBISS/COBIB je v letih od 1991 do 2009 (maj 2009) zabeleženih 26302 izvirnih znanstvenih člankov v slovenskem jeziku (Poizvedba: TD=1.01 and LA=slv t.j. $132 \times 100 / 26302 = 0,50 \%$ je izvirnih znanstvenih člankov s področja policije). V nadaljevanju sem s pomočjo posebne vizualizacije (programsko orodje Tropes analyse demo za odkrivanja zakonitosti v besedilih) izkristaliziral vsebinske podrobnosti.

in zasvojenostjo, policijski stres in protistresni programi, preprečevanje prometnih nesreč v cestnem prometu, reševanje vprašanja ilegalnih migracij, raziskovanje samomorov in novi preprečevalni programi v zvezi z njimi). Na podlagi te analize sem dobil zgolj vpogled v razmerje različnih predmetnih oznak do najmočnejše predmetne oznake »POLICIJA«. Prav zaradi tega sem se odločil, da preučim bibliografske zapise s klasificiranimi nizi predmetnih oznak.

3.3 Slika 5: Lokalni histogram klasificiranih predmetnih oznak

Slika 5 prikazuje lokalni histogram (izdelan s pomočjo Ilog Discovery demo) klasificiranih predmetnih oznak po posameznih 132 bibliografskih zapisih. Nize predmetni oznak sem klasificiral na podlagi naslednjih vsebinskih skupin:

Policija / zgodovina = skupina 0

Raziskovanje policijske organizacije, managementa, etičnega kodeksa ipd. = skupina 1

Raziskovanje učinkovitosti policije = skupina 2

Ovrednotenje npr. varnosti, odnosi z javnostmi, strah pred kriminaliteto = skupina 3

Kriminaliteta, nasilje, preprečevanje in razvoj = skupina 4

Droge in zasvojenost = skupina 5

Migracije (ilegalne) = skupina 6

Meje = skupina 7

Sovraštvo do tujcev = skupina 8

Viktimologija = skupina 9

Promet/varnost = skupina 10

Kazensko / policijsko pravo = skupina 11

Varnost, združenja, zasebne službe in politika = skupina 12

Izobraževanje/usposabljanje = skupina 13

Kriminološke/sodne in medicinske preiskave = skupina 14

Opažamo lahko, da ima npr. klasifikacijska skupina 1 t.j. Raziskovanje policijske organizacije, managementa, etičnega kodeksa ipd. 33 predstavnikov (33 izvirnih znanstvenih člankov sem razvrstil v to skupino), medtem ko ima klasifikacijska skupina 5 (Droge in zasvojenost) zgolj enega predstavnika, klasifikacijska skupina 8 (sovrastvo do tujcev) pa celo nič itd. (gl. sliko 5). Ocenjujem, da je slika 5 dovolj nazorna, zato natančnejši opis ni potreben.

3.4 UGOTOVITVE

Na podlagi poizvedbe »TD=1.01 and SU=polici* and LA=slv and PY=1991:2009« in besedne analize predmetnih oznak znotraj 132 bibliografskih zapisov na COBISS/COBIB, ki veljajo po tipologiji dokumentov za izvirne znanstvene članke s področja policije je bilo možno ugotoviti naslednje:

- a. prevladujejo izvirni znanstveni članki s področja organizacije in upravljanja policije, kriminalitete in nasilja, ovrednotenje varnosti, izobraževanje in usposabljanje
- b. v srednjo skupino sem lahko uvrstil policijske izvirne znanstvene članke o uspešnosti policijskega dela (ovrednotenje), varnosti, kazenskem in policijskem pravu, odnosih z javnostmi in strahu pred kriminaliteto, kriminoloških, sodnih in medicinskih raziskavah ter o viktimologiji
- c. primanjkujejo policijski izvirni znanstveni članki z naslednjih tematik: preprečevalni programi v zvezi z drogami in zasvojenostjo, policijski stres in protistresni programi, preprečevanje prometnih nesreč v cestnem prometu, reševanje vprašanja ilegalnih migracij, raziskovanje samomorov in novi preprečevalni programi v zvezi z njimi ter sovrastvo do tujcev

d. 132 slovenskih izvirnih znanstvenih člankov s področja policije pomeni okoli 0,5 % vseh izvirnih znanstvenih člankov v Sloveniji

4 ZAKLJUČEK

S predstavitvijo možnega primera analize publiciranja policijskih znanstvenih člankov ni bilo že zaradi prostorskih razlogov možno izčrpati številne možnosti (npr. gostota objavljanja, sociološko omrežje avtorjev, primerjava med dejanskim stanjem različnih vrst kriminalitet v Sloveniji in policijskimi raziskavami), ki nam jih ponujajo metode in vizualizacijske tehnike s področja odkrivanja zakonitosti v podatkih in besedilih (npr. zastopanost različnih raziskovalnih področij je možno upodobiti v obliki raziskovalne pokrajine. Znotraj tovrstnih vizualizacij je možno v nadaljevanju prikazati raziskovalno tradicijo v določeni državi. S tem bi lahko dobili hipotetični vpogled v gostoto določenega pojava oziroma v frekventnost določene oblike pojavljanja kriminalitete).

Tovrstne oziroma podobne analize obogatene z dodano vrednostjo, bi lahko bile zelo koristne. Dobili bi po eni strani vpogled v bogatost ali revnost publiciranja slovenskih avtorjev na področju publiciranja policijskih izvirnih znanstvenih člankov. Po drugi strani, bi bilo možno natančno opozoriti na policijska in sorodna znanstvenoraziskovalna področja, ki so morda v Sloveniji po krivici nekoliko redkeje zastopana?

5 VIRI IN PROGRAMSKA ORODJA

GÖRG, C. et al.(2007). Visual Analytics with Jigsaw. [S.L.]: Institute of technology. Dostopno na spletu: <http://www.cs.umd.edu/hcil/VASTcontest07/2psummaries/vast07poster-goerg-jigsaw.pdf> (2009-05-12)

HANAK, G. & HOFINGER, V.(2005). Dokumentation und Kommentierung Polizeirelevanter Forschung in Österreich : 1945-2004 : Projektendbericht – Kurzfassung. Wien: Institut für Rechts- und Kriminalsoziologie. Dostopno na spletu: http://www.irks.at/downloads/polizeirelevante_Forschung_Kurzfassung.pdf (2009-05-11)

HANAK, G. & HOFINGER, V.(2005). Police science and research in the European Union : report. Vienna : Institute for the Sociology of Law and Criminology : CEPOL Training and Research Committee. Dostopno na spletu:

http://www.cepola.europa.eu/fileadmin/website/Research_Science/psreu.pdf (2009-05-11)

JÄRVINEN, P. et al. (2009). Visual analytics : final report. S.l.: Technical Research Centre. (VTT working papers ; 117). Dostopno na spletu:

<http://www.vtt.fi/inf/pdf/workingpapers/2009/W117.pdf> (2009-05-12)

KONCHADY, M.(2006). Text Mining Application Programming. Boston: Charles River Media, 2006 + 1 CD-ROM

PINTAR, T.(2008). Pregled in analiza orodij za odkrivanje semantičnih spletnih storitev : diplomsko delo. Železniki : [T. Pintar], 2008, 85 str. + CD-ROM

Dostopno tudi na spletu: http://eprints.fri.uni-lj.si/309/1/Pintar_T_UN.pdf (2009-05-11)

Tipologija dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS.(2008). Maribor: IZUM.

Dostopno tudi na spletu: http://home.izum.si/COBISS/bibliografije/Tipologija_slv.pdf (2009-05-11)

5.1 Programska orodja

AntConc 3.2.1 dosegljiv na URL: <http://www.antlab.sci.waseda.ac.jp/software.html> (2009-05-11)

Ilog Discovery DEMO dosegljiv na URL <http://www2.ilog.com/preview/Discovery> (2009-05-11) Brezplačna različica ni več dosegljiva od 01.01.2010. Ilog spada zdaj pod IBM.

Tropes DEMO dosegljiv na URL <http://www.semantic-knowledge.com/tropes.htm> (2009-05-11)

yED 2.3.1_02 dosegljiv na <http://www.opensource.org/licenses/bsd-license.htm> (2009-05-11)

--> odprta koda (*open source*)